

Глава 40 ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА КОМПОНУВАННЯ ІНТЕГРАЛЬНОЇ МІКРОСХЕМИ

Стаття 471. Придатність компонування інтегральної мікросхеми для набуття права інтелектуальної власності на нього

1. Компонування інтегральної мікросхеми вважається придатним для набуття права інтелектуальної власності на нього, якщо воно є оригінальним.

Інтегральна мікросхема — мікроелектронний виріб кінцевої або проміжної форми, призначений для виконання функцій електронної схеми, елементи і з'єднання якого неподільно сформовані в об'ємі і (або) на поверхні матеріалу, що становить основу такого виробу, незалежно від способу його виготовлення.

Компонування інтегральної мікросхеми — зафіксоване на матеріальному носії просторово-геометричне розміщення сукупності елементів інтегральної мікросхеми та з'єднань між ними.

Тільки оригінальне компонування інтегральної мікросхеми придатне для набуття права інтелектуальної власності. Воно визнається оригінальним, якщо не створено шляхом прямого відтворення (копіювання) іншого компонування інтегральної мікросхеми, має відмінності, що надають йому нові властивості, і не було відоме у галузі мікроелектроніки до дати подання заявки до Установи (Державного департаменту інтелектуальної власності) або до дати його першого використання. Навіть якщо компонування містить елементи, відомі в галузі мікроелектроніки, воно може бути визнане оригінальним, якщо сукупність цих елементів відповідає вказаним вимогам.

Компонування інтегральної мікросхеми визнається оригінальним, якщо інформація про нього була розкрита автором або особою, яка одержала від автора прямо чи опосередковано таку інформацію, але не раніше ніж за два роки до дати подання до Установи заявки на реєстрацію цього компонування. Не може бути визнане оригінальним компонування інтегральної мікросхеми, заявка на реєстрацію якого подана до Установи пізніше ніж через два роки від дати його першого використання. Дата першого використання компонування інтегральної мікросхеми — дата, коли таке використання стало відомим у галузі мікроелектроніки.

Стаття 472. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми засвідчується свідоцтвом.

2. Обсяг правової охорони компонування інтегральної мікросхеми визначається зображенням цього компонування на матеріальному носіїві.

3. Умови та порядок видачі свідоцтва встановлюються законом.

Правова охорона компонування інтегральної мікросхеми здійснюється шляхом його державної реєстрації в Установі. Підтвердженням державної реєстрації компонування інтегральної мікросхеми є свідоцтво, яке засвідчує набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.

Свідоцтво — це документ, що підтверджує реєстрацію Установою компонування інтегральної мікросхеми і засвідчує право інтелектуальної власності на це компонування інтегральної мікросхеми. Свідоцтво діє десять років від дати подання заявки до Установи. Дія свідоцтва може бути припинена достроково.

Цією статтею не охороняються права на ідеї, способи, системи, технології або закодовану інформацію, які можуть бути втілені в компонування інтегральної мікросхеми.

Обсяг правової охорони компонування інтегральної мікросхеми визначається зображенням цього компонування на матеріальному носіїві.

Для отримання свідоцтва, яке засвідчує право інтелектуальної власності, треба

zareestruvati komponuvannya integralnoyi mikroskhem. Osoba, yaka bahaє ce zrobitи, povinna podati zayvku na reestraciyu do Ustanovi. Za doruchennya zayvnyka podati zayvku moze dovirena osoba чи patentnyi povirenyy.

Zayvka povinna vidpovidati vymozі єdnostі. Zayvka skladayetsya ukrayinskoю movoю і povinna mistiti:

zayvu pro reestraciyu komponuvannya integralnoyi mikroskhem;

materialy, sho identyfikuyut komponuvannya integralnoyi mikroskhem.

U zayvi vказuyutsya dokladni vidomosti pro zayvnyka (zayvnykiv) ta avtora (avtoriv). Materialamy, sho identyfikuyut komponuvannya integralnoyi mikroskhem, povinni butи materialy, yaki spriymayutsya vizualno y vidobrazhayut kozhnyy element komponuvannya (fotoшablony, zbіrne kreslennya або kreslennya okremykh elementiv komponuvannya, fotohrafii kozhnoho elementu komponuvannya, zafіksovanoho v integralnii mikroskhemі), ta referat. Razom із zayvkою povinen nadіyti dokument pro splatu zboru za reestraciyu.

Datою podannya zayvki na reestraciyu vvažayetsya data otrимannya Ustanovoю pravilno оформленої zayvki. U vipadku nevidpovidnosti materialiv zayvki vstanovlenim vymogam zayvnykovi nadaetsya trimisyachnyy termін dlya іx usunennya z dnia otrимання povіdomlennya Ustanovi pro іx наяvnіst. U razі виправлення materialiv zayvki datою її podannya vvažayetsya data otrимання Ustanovoю виправлених materialiv.

Nastupnym etapom є ekspertiza zayvki na reestraciyu komponuvannya integralnoyi mikroskhem. Ekspertiza provoditsya u trimisyachnyy termін, pid chas yakoi:

viznachayetsya nalezhnіst ob'єkta, sho zayvlyayetsya, do ob'єktiv, prava na yakі ne oхоронayutsya cією statteю;

перевіряється заявка на відповідність встановленим вимогам;

перевіряється наявність документа про сплату збору за реєстрацію встановленого зразка.

За результатами експертизи Установа може прийняти такі рішення:

про реєстрацію заявленого компонування інтегральної мікросхеми;

про необхідність усунення невідповідності матеріалів заявки або документа про сплату збору за реєстрацію вимогам закону, а якщо це не буде зроблено — про відмову в реєстрації;

про відхилення заявки.

Якщо Установа приймає рішення про реєстрацію заявленого компонування інтегральної мікросхеми, то вноситься відповідний запис до Реєстру. Реєстрація компонування здійснюється під відповідальність заявника за його придатність для набуття права інтелектуальної власності. Про реєстрацію компонування Установа публікує відомості у офіційному бюлетені, після якої будь-яка особа може ознайомитись з матеріалами заявки. У місячний строк після реєстрації Установа видає заявнику свідоцтво.

Заявник може оскаржити будь-яке рішення Установи до Апеляційної палати. Рішення Апеляційної палати є остаточним і може бути скасоване лише судом.

Стаття 473. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компоування інтегральної мікросхеми

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на компоування інтегральної мікросхеми є:

1) автор компоування інтегральної мікросхеми;

2) інші особи, які набули прав на компоування інтегральної мікросхеми за договором чи законом.

Автор компоування інтегральної мікросхеми — фізична особа, творчою працею якої створено об'єкт, який визнано компоуванням інтегральної мікросхеми. Автором компоування інтегральної мікросхеми може бути тільки фізична особа.

Для визнання особи автором не має значення його вік або стан дієздатності. Малолітнім або недієздатним особам можуть належати особисті немайнові права компоування інтегральної мікросхеми. Майнові права здійснюють від їх імені родичі та опікуни. Особи, дієздатність яких обмежена, здійснюють свої майнові права інтелектуальної власності тільки за згодою їх піклувальників. Особи, віком від 14 до 18 років, здійснюють свої права самостійно.

Нарівні з громадянами України мають права іноземні громадяни та особи без громадянства. Якщо ці особи мають постійне місце проживання поза межами України, то вони реалізують свої права через патентних повірених.

Якщо авторів декілька, то усі вони мають право на одержання свідоцтва на компоування інтегральної мікросхеми. Вони можуть здійснювати свої права спільно — на підставі угоди між ними. Для визнання особи автором необхідний її особистий творчий внесок в створення компоування інтегральної мікросхеми. Для цього недостатньо надання особою технічної, організаційної або матеріальної допомоги.

Автору належить особисте немайнове право авторства на компонування інтегральної мікросхеми. Це право є невід'ємним та діє безстрокове.

До інших осіб — суб'єктів прав інтелектуальної власності відносяться інші заявники на одержання свідоцтва на компонування інтегральної мікросхеми та правонаступники цих осіб та авторів.

Крім авторів заявниками можуть бути будь-які фізичні та юридичні особи, які мають на це право. Перш за все, необхідно згадати про такого суб'єкта, як роботодавець. Відповідно до цього кодексу, майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми, створене у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якої він працює, спільно. Договором між цими суб'єктами може бути передбачено інше. Ця норма є новою для українського законодавства. Діючий Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» віддає право на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, роботодавцеві. Тому цей закон потребує необхідних змін.

Цей кодекс вводить нового суб'єкта прав інтелектуальної власності — замовника. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта та замовникові спільно, якщо інше не встановлено договором.

Правонаступниками як суб'єктами права інтелектуальної власності можуть бути спадкоємці та інші особи, право яких переходить в силу закону чи договору. Особисті немайнові права не можуть перейти до іншої особи, тому що вони невід'ємно пов'язані з винахідником чи автором. Майнові права на компонування інтегральної мікросхеми можуть перейти у спадщину в силу закону або заповіту.

Майнові права можуть перейти до іншої особи повністю — договір про передачу права власності на компонування інтегральної мікросхеми або частково — ліцензійний договір. Майнові права переходять до іншої особи за рішенням Кабінету Міністрів чи суду (примусова ліцензія).

Ще одним суб'єктом прав інтелектуальної власності є попередній користувач. Правовий статус згаданого суб'єкта регулює стаття 22 Глави 40 цього Кодексу.

Стаття 474. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Майновими правами інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми є:

- 1) право на використання компонування інтегральної мікросхеми;**
- 2) виключне право дозволяти використання компонування інтегральної мікросхеми;**
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню компонування інтегральної мікросхеми, в тому числі забороняти таке використання;**
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.**

2. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми належать володільцю відповідного свідоцтва, якщо інше не встановлено законом чи договором.

Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації. Майнові права

інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми можуть бути вкладом до статутного капіталу юридичної особи, предметом договору застави та інших зобов'язань, а також використовуватися в інших цивільних відносинах.

Реєстрація компонування інтегральної мікросхеми надає його власнику право використовувати компонування інтегральної мікросхеми на свій розсуд, якщо таке використання не порушує прав інших власників зареєстрованих компонувань інтегральних мікросхем. Свідоцтво про реєстрацію компонування інтегральної мікросхеми може бути видано кільком заявникам, якщо таке компонування створено їх спільною працею. У цьому випадку взаємовідносини стосовно використання компонування інтегральної мікросхеми визначаються договором між ними. У разі відсутності такого договору право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми здійснюється спільно усіма власниками, але жоден з них не може передавати свої майнові права іншій особі без згоди решти власників.

Під використанням компонування інтегральної мікросхеми слід розуміти:

— копіювання компонування інтегральної мікросхеми;

— виготовлення інтегральної мікросхеми із застосуванням даного компонування;

- виготовлення будь-яких виробів, що містять такі інтегральні мікросхеми;

— ввезення таких Інтегральних мікросхем та виробів, що їх містять, на митну територію України;

- пропонування для продажу, продаж, зберігання в зазначених цілях та інше введення в обіг інтегральної мікросхеми, виготовленої із застосуванням даного компонування, та будь-яких виробів, що містять такі інтегральні мікросхеми.

Інтегральна мікросхема визнається виготовленою із застосуванням зареєстрованого компонування, якщо при цьому використано всі елементи, які визначають компонування інтегральної мікросхеми оригінальним.

Відповідно до законодавства України володілець свідоцтва має виключне право дозволяти використання компонування інтегральної мікросхеми. Порядок та умови дозволу на використання регулюються главою 75 цього кодексу — «Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності».

За чинним законодавством України свідоцтво надає його володільцю виключне право перешкоджати неправомірному використанню компонування інтегральної мікросхеми, в тому числі забороняти таке використання. З метою попередження неправомірного використання, власник прав на зареєстроване компонування інтегральної мікросхеми має право сповіщати про реєстрацію цього компонування шляхом позначення відповідним чином компонування, або виробів, що містять таке компонування із зазначенням дати початку строку дії майнових прав на компонування інтегральної мікросхеми.

Закон визначає дії, які не визнаються порушенням прав на зареєстроване компонування інтегральної мікросхеми. Такими діями є використання зареєстрованого компонування інтегральної мікросхеми:

- у конструкції чи в процесі експлуатації транспортного засобу іноземної держави, який тимчасово або випадково знаходиться у водах, повітряному просторі чи на території України, за умови, що зареєстроване компонування інтегральної мікросхеми використовується лише для потреб зазначеного засобу;

- без комерційної мети;

- з науковою метою або в порядку експерименту;

— за надзвичайних обставин (стихійне лихо, катастрофа, епідемія, епізоотія тощо).

Компонування інтегральної мікросхеми або інші вироби, які містять таке компонування, придбане законним шляхом, тобто таке, що після виготовлення введено в обіг власником прав на це компонування або особою, яка має на це дозвіл власника може ввозитися на митну територію України, пропонуватися для продажу, продаватися, зберігатися в зазначених цілях або вводиться в обіг іншим чином. Також не визнається порушенням прав власника використання будь-якою особою компонування інтегральної мікросхеми, якщо ця особа не знала і не могла знати, що компонування інтегральної мікросхеми виготовлено і введено в обіг з порушенням прав. Ця особа, після одержання відповідного повідомлення, повинна припинити використання компонування інтегральної мікросхеми.

Право користування компонуванням інтегральної мікросхеми належить володільцю відповідного свідоцтва. Він може передавати це право за договором іншій особі. Але у законі існують випадки, коли використовувати зазначений об'єкт може інша особа без дозволу власника.

Таким випадком є невикористання компонування інтегральної мікросхеми в Україні протягом трьох років від дати, наступної за датою його державної реєстрації або від дати, коли використання компонуванням інтегральної мікросхеми було припинено. У цьому разі будь-яка особа, у разі відмови власника прав на зареєстроване компонування інтегральної мікросхеми від укладення ліцензійного договору, може звернутися до суду із заявою про надання їй дозволу на використання компонування. Якщо володільць свідоцтва не доведе, що факт невикористання зумовлений поважними причинами, суд може винести рішення про надання дозволу на використання компонування інтегральної мікросхеми заінтересованій особі з визначенням обсягу її використання, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди власнику прав.

Також Кабінет Міністрів України, виходячи із суспільних інтересів та інтересів національної безпеки, може дозволити використання зареєстрованого компонування інтегральної мікросхеми без згоди його власника. У цьому випадку власнику виплачується відповідна компенсація.

Стаття 475. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації за умови підтримання чинності цих прав відповідно до закону.

2. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми спливає через десять років, що відліковуються від дати подання заявки на компонування інтегральної мікросхеми в установленому законом порядку.

Коментар див. після ст. 478.

Стаття 476. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми може бути припинено достроково за ініціативою особи, якій вони належать, якщо це не суперечить умовам договору, а також в інших випадках, передбачених законом.

Коментар див. після ст. 478.

Стаття 477. Правові наслідки спливу строку чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. У разі припинення чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми воно може вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою, за винятками, встановленими законом.

2. Якщо у зв'язку з достроковим припиненням чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми завдано збитків особі, якій було надано дозвіл на його використання, такі збитки відшкодовуються особою, яка надала зазначений дозвіл, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Коментар див. після ст. 478.

Стаття 478. Відновлення чинності достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

1. Чинність достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми може бути відновлено у порядку, встановленому законом, за заявою особи, якій ці права належали у момент їх припинення.

1. Група статей глави 40 ЦК присвячена строку дії та перебігу майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Такі права є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації. Тобто державна реєстрація майнових прав є ключовим моментом їх чинності. Державна реєстрація — це внесення запису про компонування інтегральної мікросхеми до Державного реєстру після прийняття відповідного рішення Установи. Про державну реєстрацію у офіційному бюлетені публікуються відомості. Запис про державну реєстрацію компонування інтегральної мікросхеми повинен містити такі відомості:

- номер реєстрації, який є номером свідоцтва;

- дату реєстрації;

- номер заявки;

- дату подання заявки;

- дату, з якої набирають чинності права, що засвідчуються свідоцтвом;

- дату публікації відомостей про видачу свідоцтва та номер бюлетеня;

- повне ім'я фізичної особи — заявника (заявників) або найменування юридичної особи — заявника (заявників);

- повне ім'я автора (авторів);

- повне ім'я фізичної особи — власника (власників) або найменування юридичної особи власника (власників) свідоцтва, його адресу та двобуквений код держави відповідно до стандарту BOIB ST.3;

- назву компонування інтегральної мікросхеми;

- реферат;

- повне ім'я та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) або повне ім'я іншої довіреної особи;

- місце проживання та повне ім'я фізичної особи або місцезнаходження та найменування юридичної особи, якій надсилається свідоцтво, адресу для листування.

У цій статті вказується, що майнові права чинні за умови підтримки їх чинності відповідно до закону. Законодавство про винаходи передбачає обов'язок власника патенту сплачувати щорічні збори за підтримку чинності майнових прав на винахід. Порядок сплати та розміри цих зборів регулюються «Положенням про порядок сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 22 травня 2001 р.

Але Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» від 05.11.1997 р. № 621 не містить обов'язка сплати щорічних зборів за підтримку дії свідоцтва на компонування інтегральної мікросхеми. Такі збори не передбачені і вказаним положенням. Таким чином, на наш погляд, зазначені нормативні акти необхідно привести у відповідність з ЦК та ввести зміни, які передбачають сплату збору за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.

Загальний строк чинності майнових прав становить десять років від дати подання заявки на компонування інтегральної мікросхеми. Цей строк може бути достроково припинений, але не може бути продовжений.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної

мікросхеми, тобто дії свідоцтва, становить десять років. Але цей строк може бути достроково припинено. Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» не містить підстав та порядку дострокового припинення свідоцтва. Але ЦК передбачає таку можливість. Тому у закон треба внести необхідні зміни.

Підстави та порядок дострокового припинення чинності майнових прав на компонування інтегральної мікросхеми можуть бути тими ж, що передбачені для винаходів. Тобто, одною з підстав за ініціативою особи буде відмовлення від майнових прав. Це може статися на підставі заяви, поданої до Установи. Заява повинна містити:

- номер свідоцтва;

- номер заявки;

- дату подання заявки;

- назву компонування інтегральної мікросхеми;

- повне ім'я фізичної особи — власника (власників) або найменування юридичної особи

- власника (власників) й адресу власника (власників) свідоцтва;

- адресу для листування.

Якщо компонування інтегральної мікросхеми використовує за ліцензійним договором будь-яка інша особа, то у заяві повинно бути зазначено, що ця особа попереджена про відмову. У заяві повинні бути відомості про відсутність накладеного арешту на майно, до складу якого входять права на зазначений об'єкт. Заява підписується власником свідоцтва, а якщо власник свідоцтва юридична особа, то уповноваженою особою. Чинність майнових прав припиняється з дня публікації про це в офіційному бюлетені Установи.

Вище згадувалося про необхідність введення щорічного збору за підтримання чинності

свідоцтва на компонування інтегральної мікросхеми. При його введенні, іншим випадком дострокового припинення чинності майнових прав буде відмова від сплати цього збору. Річний збір повинно сплачувати за кожний рік дії свідоцтва. Дія свідоцтва припиняється з першого дня року, за який збір не сплачено. Але протягом деякого строку після припинення дії свідоцтва його власнику повинна надаватись можливість сплатити заборгованість разом зі штрафом у розмірі п'ятдесяти відсотків збору. У разі сплати чинність майнових прав на компонування інтегральної мікросхеми відновлюється. Якщо протягом цього строку заборгованість не буде сплачено, Установа публікує відомості про припинення дії свідоцтва.

3. Припинення виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми може статися у разі спливу строку чинності прав на цей об'єкт. Строк чинності майнових прав на компонування інтегральної мікросхеми становить десять років. Цей строк обчислюється від дати подання заявки на отримання свідоцтва.

Також припинення виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми може статися у разі дострокового припинення дії свідоцтва на зазначений об'єкт, тобто у разі відмови від свідоцтва або у разі несплати збору за підтримку чинності свідоцтва.

Наслідком припинення виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми буде відсутність власника цього об'єкта. Отже ЦК містить норму, невідому раніше діючому законодавству. У разі припинення чинності виключних майнових прав на компонування інтегральної мікросхеми воно може вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою, за винятками, встановленими законом. Цією особою можуть бути як фізичні, так і юридичні особи, причому і іноземні теж, а також особи без громадянства. Особі вже не треба подавати заявку до Установи на одержання свідоцтва. Однак нарівні з нею цей об'єкт може використовувати будь-яка особа.

Власнику виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми надано право укладати договір про надання дозволу на використання цього об'єкта. Проте після укладення такого договору власник майнових прав може відмовитись від свідоцтва. У законі необхідно передбачити обов'язок власника свідоцтва попереджувати особу, якій надано таке право, про відмову від нього. Також у ліцензійному договорі може бути передбачена заборона відмови від свідоцтва.

Але якщо ця умова буде відсутня у договорі, дострокове припинення чинності майнових прав може завдати величезних збитків особі, яка отримала право використовувати компонування інтегральної мікросхеми. Тому норма цієї статті зобов'язує власника свідоцтва відшкодувати збитки, завдані цій особі. Треба доповнити, що той же договір може звільнити власника свідоцтва від цього обв'язка.

4. Попередні статті присвячені випадкам дострокового припинення виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми та правовим наслідкам такого припинення. Причини відмови від свідоцтва можуть бути найрізноманітнішими — відсутність засобів використання компонування інтегральної мікросхеми, неможливість сплачування щорічних зборів, відсутність комерційної перспективи реалізації об'єкта. Але через деякий час у особи, якій належали майнові права у момент їх припинення, може з'явитися можливість використовувати компонування інтегральної мікросхеми. У законі передбачена можливість відновлення припинених прав.

Відновити права особа, якій ці права належали у момент їх припинення, може шляхом подання відповідної заяви до Установи. Законодавство України хоча і надає можливість відновлення чинності майнових прав, тобто шляхом подачі заяви, але не визначає порядок її подачі.

Як зазначалось у інших статтях, наслідком припинення чинності майнових прав компонування інтегральної мікросхеми є можливість використання цього об'єкта будь-якою особою. Постає питання: що робити, якщо особа, якій належали права до дострокового припинення їх чинності, вирішила їх відновити, а компонування інтегральної мікросхеми, яке їй належало, використовує будь-яка інша особа. У цьому випадку особа, яка добросовісно почала використовувати компонування інтегральної мікросхеми або зробила ефективну та серйозну підготовку до такого використання, має право на продовження використання і після відновлення права законного власника.

Проте у законі необхідно передбачити можливість відновлення чинності майнових прав, які були припинені із-за несплати щорічних зборів за підтримання чинності свідоцтва на компонування інтегральної мікросхеми. Ця можливість полягає в тому, що власник свідоцтва, протягом деякого строку з дати, коли дія цього свідоцтва була припинена, має право сплатити свою заборгованість але разом зі штрафом у розмірі п'ятдесяти процентів збору. При сплаті заборгованості та штрафу чинність майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми відновлюється.

Стаття 479. Визнання прав інтелектуальної власності на компоування інтегральної мікросхеми недійсними

1. Права інтелектуальної власності на компоування інтегральної мікросхеми визнаються недійсними з підстав та в порядку, встановлених законом.

Способом припинення правової охорони компоування інтегральної мікросхеми є визнання недійсними майнових прав інтелектуальної власності на нього, тобто визнання недійсним свідоцтва про державну реєстрацію компоування. Свідоцтво може бути визнано недійсним тільки у судовому порядку та за таких підстав:

- невідповідність зареєстрованого компоування інтегральної мікросхеми умовам здатності для набуття права інтелектуальної власності;

- порушення вимог реєстрації компоування інтегральної мікросхеми в іноземних державах.

Будь-яка особа може зареєструвати компоування інтегральної мікросхеми в іноземній

державі. Для цього необхідно подати заявку на реєстрацію прав на компоування інтегральної мікросхеми в орган іноземної держави. До подання такої заявки, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, заявник зобов'язаний подати заявку до Установи і повідомити про його наміри здійснити таку реєстрацію. У разі відсутності заборони, заявку на реєстрацію компоування інтегральної мікросхеми може бути подано в орган іноземної держави.

З метою визнання реєстрації компонування недійсним будь-яка особа може подати до Держдепартаменту клопотання про проведення експертизи зареєстрованого компонування на відповідність умовам здатності для набуття права інтелектуальної власності. За подання клопотання ця особа сплачує збір. Документ про сплату збору повинен надійти до Укрпатенту разом з клопотанням. Якщо такий документ не надійде, клопотання вважається неподаним. Власника майнових прав на компонування інтегральної мікросхеми повідомляють про надходження такого клопотання.

Експертиза зареєстрованого компонування проводиться на відповідність умовам оригінальності.

За результатами експертизи особі, яка подала клопотання, надсилається експертний висновок. На підставі цього висновку суд приймає рішення про визнання реєстрації недійсною. Відомості про визнання реєстрації недійсною Установа публікує в своєму офіційному бюлетені. Також, на підставі рішення суду, до Державного реєстру топографій інтегральних мікросхем вносяться відомості про визнання реєстрації компонування недійсною.

Свідоцтво на компонування інтегральної мікросхеми, отже майнові права, витікаючи з нього, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності з дати, наступної за датою їх державної реєстрації.

Стаття 480. Право попереднього користувача на компонування інтегральної мікросхеми

1. Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на компонування інтегральної мікросхеми або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала компонування інтегральної мікросхеми в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача).

2.□ Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано компоновання інтегральної мікросхеми або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

Право попереднього користувача існує в законодавстві багатьох країн світу. Його містять авторитетні міжнародні документи, такі як Паризька конвенція про охорону промислової власності або Патентна інструкція до Євразійської патентної конвенції. Право попереднього користувача існує при наявності деяких умов, таких як:

- два різних винахідника самостійно створили два тотожні компоновання інтегральної мікросхеми незалежно один від одного, шляхом власної добросовісної творчої праці;

- особа, яка претендує на право попереднього користувача, реально використовує компоновання інтегральної мікросхеми або здійснила необхідне значне і серйозне приготування до його використання. Не виникне права попереднього користувача, якщо компоновання створено, але воно не використовується або не робиться підготовка до такого використання;

- використання або приготування до використання компоновання інтегральної мікросхеми повинно мати місце на території України. Ті ж самі здійснені дії за кордоном не можуть бути підставою для виникнення права попереднього користувача;

- таке використання або приготування до використання повинно бути здійснено до подання заявки на видачу свідоцтва на тотожне компоновання інтегральної мікросхеми.

ЦК підкреслює, що право попереднього користувача носить безоплатний характер, тобто суб'єкт цього права не повинен виплачувати будь-яку винагороду суб'єкту права інтелектуальної власності на компоновання інтегральної мікросхеми. На відміну від власника майнових прав, суб'єкт права попереднього користувача не може заборонити використання зазначеного компоновання третім особам. Для попереднього користувача

також є обмеженим обсяг користування. Він не може бути розширений проти того, який склався до подання заявки на отримання свідоцтва на компонування.

Неможливо відчужити право попереднього користувача. Воно може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано компонування інтегральної мікросхеми або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання. Суб'єкт цього права не має права видавати іншим особам ліцензії на використання компонування. Законодавством не передбачена видача якого-небудь охоронного документа, який би засвідчував право попереднього користувача.

Спори між власником майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми і суб'єктом права попереднього користувача розв'язуються у судовому порядку. Тягар доведення права попереднього користувача лежить на його суб'єкті.